

Cand.merc.(psyk.) - kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi og psykologi

Præambel

I henhold til § 45 i bekendtgørelse nr. 2285 af 1. december 2021 om universitetsuddannelser tilrettelagt på heltid (uddannelsesbekendtgørelsen); § 28, stk. 3, og § 30, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 35 af 13. januar 2022 om adgang til universitetsuddannelser tilrettelagt på heltid (universitetsadgangsbekendtgørelsen); bekendtgørelse nr. 2271 af 1. december 2021 om eksamen og censur ved universitetsuddannelser (eksamensbekendtgørelsen); og bekendtgørelse nr. 1125 af 4. juli 2022 om karakterskala ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterskalabekendtgørelsen) har dekanen for uddannelse efter forslag fra studienævnet godkendt følgende studieordning.

Indhold

Kapitel 1: Studiespecifikke bestemmelser

Kapitel 2: Generelle bestemmelser for kandidatuddannelser

- § 12. Undervisnings- og eksamenssprog
- § 13. Forudsætninger for indstilling til en prøve: obligatoriske godkendelsesaktiviteter
- § 14. Til- og framelding til fag og prøver
- § 15. Omprøve
- § 16. Studiestartsprøve
- § 17. Ekstraordinær omprøve og tilbud om ombedømmelse/omprøve
- § 18. Iværksættere
- § 19. Prøveformer
- § 20. Eksamensregler
- § 21. Hjælpemidler
- § 22. Særlige prøvevilkår
- § 23. Afholdelse af prøver i udlandet
- § 24. Bedømmelse

§ 25. Meddelelse af bedømmelsen

§§ 26-27. Regler om beståkrav og prøveforsøg

§ 28. Eksamensbevis

§ 29. Orlov

§ 30. Studieordning

§ 31. Dispensation fra studieordningen

§§ 32-35. Merit

Kapitel 3: Klager

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Appendix: Kompetenceprofil

Kapitel 1: Studiespecifikke bestemmelser

Uddannelsens betegnelse og varighed

§ 1. Uddannelsens betegnelse er kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi og psykologi. Uddannelsen giver ret til betegnelsen cand.merc.(psyk.) (candidatus/candidata mercaturae). På engelsk: Master of Science (MSc) in Business Administration and Psychology.

Stk. 2. Uddannelsen hører under Studienævnet for HA(psyk.)/cand.merc.(psyk.).

Stk. 3. Kandidatuddannelsen er et fuldtidsstudium på 2 år normeret til 120 ECTS-point. Fristen for at afslutte uddannelsen er normeret studietid + 1 år efter den studerende har påbegyndt den enkelte uddannelse. Evt. orlovsperioder tæller ikke med i den angivne tidsramme. Uddannelsen har følgende placering/niveau i den Europæiske Kvalifikationsramme for Livslang Læring og Bologna-kvalifikationsrammen: NQF/EQF-niveau 7, svarende til den anden cyklus i Bologna-kvalifikationsrammen.

Stk. 4. Uddannelseslængden angiver det antal studenterårsværk, der er lagt til grund ved tilrettelæggelsen af uddannelsen. Et studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i et år og svarer til en årlig arbejdsbelastning på 1650 arbejdstimer svarende til 60 point i European Credit Transfer System (ECTS-point). Arbejdsbelastningen omfatter skemalagt undervisning, hjemmeforberedelse, udarbejdelse af skriftlige arbejder, projekter, øvrige aktiviteter i forbindelse med undervisningen samt selvstudium og eksamensforberedelse og -deltagelse.

Adgangskrav og adgangsgivende uddannelser

§ 1A. Bacheloruddannelsen i erhvervsøkonomi og psykologi fra CBS giver ret til optagelse på kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi og psykologi på CBS, uanset om der er fastsat adgangsbegrænsning på kandidatuddannelsen. Retten til optagelse forudsætter, at ansøgeren optages på kandidatuddannelsen senest tre år efter gennemført bacheloruddannelse, og retten til optagelse kan kun bruges én gang.

Stk. 2. Følgende bacheloruddannelser giver i øvrigt adgang til denne kandidatuddannelse: Ansøgere med hovedfag i erhvervsøkonomi og sidefag i psykologi, jf. dog stk. 4 og 6.

Stk. 3. Adgang til kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi og psykologi forudsætter, at ansøgeren har gennemført en adgangsgivende bacheloruddannelse, herunder professionsbacheloruddannelse, eller anden dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau. Under uddannelsen skal ansøgeren i tilstrækkelig grad ud fra en samlet, individuel vurdering have dækket følgende fagområder:

- 5 ECTS-points i økonomi (mikroøkonomi, makroøkonomi, international økonomi og lign.)
- 15 ECTS-points i psykologi
- 20 ECTS-points i erhvervsøkonomi (markedsføring, strategi, regnskab, finansiering, økonomi, statistik, organisation, mm.)
- 5 ECTS-points i kvalitativ metode (herunder psykologisk metode)
- 5 ECTS-points i organisation/HRM

- 10 ECTS-points i psykologi og/eller kommunikation og/eller kvalitativ metode.

Stk. 4. Krav til sprogkundskaber fremgår af CBS' hjemmeside: cbs.dk/kandidatoptag.

Stk. 5. Standardvurderinger for en række uddannelser ved CBS eller andre universiteter findes på cbs.dk/kandidatoptag.

Stk. 6. Såfremt der er flere ansøgere, som opfylder adgangskravene, end der er studiepladser til rådighed, sker udvælgelsen af ansøgere efter udvælgelseskriterierne for uddannelsen, der er offentliggjort på cbs.dk/kandidatoptag.

Stk. 7. Ansøgnings- og optagelsesprocedure, herunder frister, og tidspunkt for tilbud om/afslag på en studieplads samt krav om bekræftelse af et tilbud om optagelse fremgår af cbs.dk/kandidatoptag.

Formål

§ 2. Kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi og psykologi, cand.merc.(psyk.), er en videregående teoretisk uddannelse, der fungerer som overbygning til bacheloruddannelsen i erhvervsøkonomi og psykologi, HA(psyk.).

Stk. 2. Uddannelsens formål er:

- At give den studerende teoretisk indsigt i innovations- og forandringsprocessers erhvervsøkonomiske og psykologiske dimensioner gennem fokus på kreativitet, værdiskabelse, beslutningsprocesser og intervention.
- At uddybe den studerendes indsigt i de erhvervsøkonomiske, organisatoriske og psykologiske processer, der er involveret i igangsættelse, fastholdelse, vurdering og justering af innovations- og forandringsprocesser.
- At styrke og udvikle den studerendes evne til at analysere organisatoriske og markeds-mæssige problemstillinger med henblik på at kunne projektere, igangsætte, lede og intervenere samt skabe momentum i konkrete innovations- og forandringsopgaver.

Stk. 3. Efter endt uddannelse vil dimittenden have forudsætninger for at kunne analysere og etablere rammerne for organisatoriske og markeds-mæssige innovationsopgaver, udøve konkret procesledelse og -rådgivning, samt løse og lede komplekse forandringsopgaver i virksomheder, interesseorganisationer og offentlige institutioner på tværs af faggrænser og organisatoriske skel.

Kompetenceprofil

§ 3. Studienævnet har udarbejdet en kompetenceprofil for uddannelsen, der beskriver uddannelsens mål for læringsudbytte. Den kan ses i appendixet.

Indhold og struktur

§ 4. De konstituerende fagelementer på 1. og 2. semester samles under overskrifterne 'Innovativ værdiskabelse' (1. sem.) og 'Forandringsprocesser' (2. sem). På baggrund af psykologiske og økonomiske analyser og metoder oparbejder den studerende kompetencer i at analysere, intervenere og implementere forandrings- og innovationsprocesser. Det overordnede kompetencemål er at give de studerende en forståelse for innovations- og forandringsprocesser, samt en evne til at facilitere

disse processer. Der tilsigtes samtidig integration mellem forskellige problemstillinger, teorier og metoder i arbejdet med undervisningscases, miniprojekter og et afsluttende eksamensprojekt.

1. semester

Stk. 2. Semestrets gennemgående tema er ”Innovativ værdiskabelse” og består af følgende fag:

- **Organisatorisk kreativitet og innovation:** Faget omhandler psykologisk baserede forklaringsmodeller for (ledelse af) kreativitet i organisationer, både større innovative organisationer og entreprenørvirksomheder. Herunder især områderne (1) den kreative person, (2) det kreative miljø/klima, (3) den kreative proces, (4) det kreative produkt og markedsforståelser. Fagets formål er at udvikle de studerendes forståelse for, hvad der karakteriserer psykologiske tilgange til kreativitet i organisationer. Den ’psykologiske tilgang’ indbefatter, at der primært sigtes imod teoretiske kreativitetsmodeller, der omhandler (ledelse af) processen, individet, gruppen eller afdelingen. De studerende skal opnå kompetencer i at analysere konkrete problemstillinger vedrørende kreativitet i organisationer, anvende teoretiske værktøjer til at belyse disse, samt opstille løsninger til fremme af kreativiteten og evaluere resultatet.
- **Adfærdsøkonomi:** Kurset sigter mod at give de studerende en bred indsigt i de mange områder, hvor psykologien inddrages eksplicit i økonomisk teori for at give os mere robuste og adækvate økonomiske forklaringer og forudsigelser. Kurset tager sit primære afsæt i adfærdsøkonomisk forskning, som i kølvandet på Daniel Kahneman og Amos Tversky’s samarbejde har indtaget en stadigt mere central position i økonomisk teori og praksis. Den adfærdsøkonomiske forskning dækker blandt andet beslutningsrationalitet og -heuristikker, prospektteori, intertemporale valg, dual proces-teori, mm. Kurset vil introducere disse områder og gennemgå, hvordan disse teorier er blevet anvendt inden for en række erhvervsøkonomiske og organisatoriske områder som f.eks. corporate governance, virksomhedsstrategi, marketing, entreprenørskab og policy. Endelig vil kurset løbende perspektivere den adfærdsøkonomiske teori til de mere klassiske, økonomiske teorier og til de underliggende økonomiske og videnskabsteoretiske antagelser.
- **Eksperimentel metode:** Rygraden i kurset er et forløb hvor der arbejdes med eksperimentelt design og analyse. Her kommer vi blandt andet til at dække skabeloner for godt design, forskellige eksperimentelle paradigmer, statistisk og eksperimentel kontrol, validitet og reliabilitet, etikken i eksperimentelle undersøgelser og udvalgte statistiske analysemetoder. Derudover består kurset af en række temaer om eksperimenter brugt på forskellige videnskabelige og praktiske områder, herunder for eksempel kognitionspsykologi, adfærdsøkonomi, organisationsteori, marketing og forbrugeradfærd. I forbindelse med hvert enkelt tema introduceres de studerende til den eksperimentelle forskningslitteratur og brugen af eksperimenter på det pågældende felt. Kurset vil have særlig vægt på kritisk at forstå resultater, således at tematikkerne ikke fremstår udelukkende normative, men også kritiske. Gennemgående for alle temaer vil være et fokus på hvad der udgør gode data og hvordan disse underbygger de teoretiske bidrag. Vi vil også beskæftige os med etiske dimensioner, herunder gennemgang af cases hvor manipulation og bedrageri har fundet sted. Temaerne vil være centreret omkring forelæsninger med forskere fra forskellige områder.

2. semester

Stk. 3. Semestrets gennemgående tema er ”forandringsprocesser” og består af følgende fag:

- Forandringer i organisationer: Faget fokuserer på forandringsbegrebet og hvordan organisatorisk forandring kan håndteres og analyseres på individuelt, gruppe og organisationsniveau. Der introduceres klassiske og nyere forandringsteorier (som bl.a. bygger på forskellige aspekter ved organisationspsykologien), samt cases som tager udgangspunkt i forskellige typer forandringsprocesser, fx fusioner, downsizing, introduktion af ny teknologi, implementering af nye arbejdsformer, globale samarbejder, mv. Formålet er at øve de studerende i at anvende teori og metode til at anlægge en reflekterende, analytisk tilgang til organisatoriske forandringer. Dette gøres i samspil med semestrets andet kursus: Organisationsudvikling i praksis.
- Organisationsudvikling i praksis: Faget anlægger en praktisk og interventionsorienteret vinkel på semestrets gennemgående tema: forandringsprocesser samt forandringsagentens rolle. Her fokuserer vi på organisationsudviklingsprocessen, fra igangsættelse og kontrakt, planlægning, gennemførelse, indtil afslutning og evaluering. Vores udgangspunkt er, at forandringsprocesser kan planlægges og igangsættes, men også at de rummer stærke elementer af uforudsigelighed, konflikter og dilemmaer, idet forandring også handler om at opløse og knytte nye relationer. Faget indeholder en orientering i forskellige typer af organisationsudviklingsmetoder, og er samtidig baseret på en proceskonsultativ tilgang, hvor relationen til klienten og klientorganisationen opfattes som dynamisk. Organisationsudvikling i praksis kobles med Forandringer i organisationer i et integreret projekt, hvor et konkret organisatorisk forandringsproblem søges løst ved hjælp af organisatoriske interventionsmetoder. Projektet er funderet i en konkret selvvalgt empirisk case, og udvikler den studerendes evne til at arbejde i en konsultativ rolle, hvor der løbende reflekteres over forskellige interventionsmetoders relevans og effekt.
- Strategi og lederskab: Faget anlægger en praksisorienteret tilgang til at forstå strategi og ledelse som sociale processer. Fremfor at fokusere på hvad (top)ledere tænker og gør, anskuer faget strategi og ledelse om noget der opstår i virksomhedens dagligdag, når mennesker mødes og udretter ting sammen. Faget har dermed et særligt fokus på hvordan strategi og ledelse opstår og udvikles i virksomhedens sociale relationer og kontekster, samt hvordan det påvirkes af sociale, kulturelle, politiske og materielle betingelser.
- Projektledelse: Projektledelseskompetencer er vigtige i mange typer ledelsessammenhænge. Samtidig kan man på et samfundsplan se, at projekter som organisatorisk form får større og større betydning. Som individer navigerer vi også i en række projekter i forskellige kontekster. Formålet med projektledelseskurset er at sætte de studerende i stand til at deltage i projekter, anvende relevante projektledelsesbegreber og værktøjer i praksis, og kritisk vurdere adfærd og praksisser i projektsammenhænge. Igennem kurset arbejder de studerende med en selvvalgt projekt-case, og øver projektledelse i praksis gennem spil og andre teknologier.

Stk. 4. De enkelte kursers omfang i ECTS og deres placering på uddannelsen fremgår af nedenstående oversigt. Kursusbeskrivelserne findes i [det elektroniske kursusatalog](#). Direkte links findes i nedenstående skemaer.

1. år

Kursus	ECTS
Adfærdsøkonomi	7.5
Eksperimentel metode	7.5
Organisatorisk kreativitet og innovation	15
Forandringer i organisationer	7.5
Organisationsudvikling i praksis	7.5

Kursus	ECTS
Projektledelse	7.5
Strategi og lederskab	7.5

2. år

Kursus	ECTS
Valgfag/praktik	30
Kandidatspeciale	30

Valgfag, internship og afløsningsopgaver

Stk. 5. På 3. semester skal de studerende tage valgfag svarende til 30 ECTS-point. Valgfagene kan vælges blandt de af cand.merc.(psyk.) udbudte valgfag, eller blandt andre valgfag inden for de erhvervsøkonomiske eller psykologiske fagområder. Den studerende kan vælge at tage sine valgfag på CBS, under Graduate School og Summer University, på kandidatniveau, ved andre danske universiteter som meritstuderende, eller ved meritoverførsel af et udvekslingsophold på et udenlandsk universitet eller business school.

Stk. 6. To af valgfagene kan erstattes med et akademisk internship til 15 ECTS. De studerende kan også vælge at tage et internship på 30 ECTS, svarende til et fuld semester. Formålet med det Akademiske Internship er at koble teoretisk og metodisk viden med konkret praksis. I mødet med praksis øves de studerende i at anvende deres tilegnede viden og CM(psyk)-kvalifikationer i arbejdslivet. De får afprøvet deres faglige færdigheder og personlige potentialer. De trænes i rollen som 'reflekterende praktikere', der på den ene side tager del i de virksomhedsrelaterede problematikker og på den anden side anskuer dem ud fra en analyserende position, hvorfra nye vinkler og perspektiver anskueliggøres. Det akademiske internship sker som en praktikperiode i en konkret organisation og rummer følgende elementer: praktikkontrakt, praktikperiode og erfa-gruppe.

Stk. 7. I stedet for prøver i valgfagene kan den studerende vælge at udarbejde en skriftlig hjemmeopgave (afløsningsopgave). En studerende kan dog maksimalt udarbejde én afløsningsopgave. Afløsningsopgaven kan efter den studerendes valg afløse ét eller to af valgfagene, dog højst fag svarende til i alt 15 ECTS. Hvis opgaven afløser to fag (dobbelt afløsningsopgave), anføres opgavens karakter ved begge fag og tæller således med dobbelt vægt i beregningen af karaktergennemsnittet.

Stk. 8. Afløsningsopgaver kan udarbejdes individuelt eller af maksimalt 3 studerende i fællesskab.

Stk. 9. Emnet for en afløsningsopgave skal godkendes af den fagansvarlige for det/de fag, hvori prøven ønskes afløst.

Stk. 10. Afløsningsopgavens omfang er max. 10 sider plus 5 sider pr. studerende ved afløsning af 7,5 ECTS valgfag og max. 20 sider plus 5 sider pr. studerende ved afløsning af 15 ECTS valgfag.

Stk. 11. Ved omprøve i en afløsningsopgave afleveres, efter samråd med fagansvarlig(e), en omarbejdet eller ny version af opgaven.

Kandidatspeciale

§ 4A. Kandidatspecialet skal dokumentere færdigheder i at anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et fagligt afgrænset emne. Specialet skal placeres på kandidatuddannelsens sidste studieår.

Stk. 2. Studielederen, eller den af ham/hende bemyndigede, godkender opgaveformuleringen for kandidatspecialet og fastsætter samtidig hermed en afleveringsfrist for specialet, jf. stk. 3, og en plan for specialevejledning af den studerende. Tilmelding til kandidatspecialet skal ske senest den 15. november på den studerendes 3. semester, ved indlevering af specialekontrakt; jf. dog § 14, stk. 3. Jf. desuden § 19, stk. 7.

Stk. 3. Afleveringsfristen for specialet er den 15. maj på den studerendes 4. semester, og framelding kan ikke finde sted, når kontrakten er godkendt. Hvis den studerende ikke afleverer inden for fristen, har den studerende brugt et eksamensforsøg, medmindre der er dispenseret i medfør af § 14, stk. 7.

Stk. 4. Hvis den studerende ikke afleverer specialet inden for den i stk. 3 fastsatte frist, godkender studielederen, eller den af ham/hende bemyndigede, en ændret opgaveformulering, der skal ligge inden for samme emneområde, og fastsætter samtidig hermed en ny afleveringsfrist på tre måneder. Hvis den studerende ikke afleverer specialet inden for den nye frist, kan den studerende få et tredje prøveforsøg, jf. eksamensbekendtgørelsen, efter samme regler, som gælder for andet prøveforsøg.

Stk. 5. Reglerne i stk. 4 finder tilsvarende anvendelse for specialer, hvis den studerende ved bedømmelsen ikke opnår mindst karakteren 02, jf. karakterbekendtgørelsen.

Prøver

§ 5. Uddannelsen omfatter nedenstående prøver. De enkelte prøvers læringsmål og eksamensbestemmelser findes i [det elektroniske kursuskatalog](#). I skemaet nedenfor er der indsat direkte links til de enkelte prøver.

Prøverne summerer i alt 120 ECTS.

1. år

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS
Adfærdsøkonomi	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	7.5
Eksperimentel metode	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	7.5
Organisatorisk kreativitet og innovation	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	15
Integreret eksamen i Organisationsudvikling i praksis samt Forandringer i organisationer	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	15
Projektledelse	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	7.5
Strategy and Leadership	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	7.5

2. år

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS
Valgfag	Se den enkelte kursusbeskrivelse	Se den enkelte kursusbeskrivelse	Se den enkelte kursusbeskrivelse	30
Kandidatspeciale	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	30

Som en del af valgfagsblokken kan en studerende vælge akademisk internship:

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS
Akademisk Internship	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	15
Akademisk internship semester	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	30

Forudsætninger for indstilling til prøver: obligatoriske aktiviteter

§ 5A. Ved følgende prøver er der obligatoriske godkendelsesopgaver eller øvrige obligatoriske aktiviteter, jf. § 13. De nærmere bestemmelser er angivet i den relevante kursusbeskrivelse i [det elektroniske kursuskatalog, følg linket nedenfor.](#)

Kursus	Antal obligatoriske aktiviteter
Organisatorisk kreativitet og innovation	1
Strategi og lederskab	2

Censorkorps

§ 6. Uddannelsen hører under censorkorpset for de erhvervsøkonomiske uddannelser.

Beståkrav

§ 7. De generelle beståkrav fremgår af § 26.

§§ 8-10. (Benyttes ikke.)

Kapitel 2: Generelle bestemmelser for kandidatuddannelser

§ 11. Undervisningen tilrettelægges i et samarbejde mellem studielederen, de fagansvarlige og fagenes undervisere. Studienævnet godkender plan for tilrettelæggelse af undervisningen.

Undervisnings- og eksamenssprog

§ 12. Prøverne aflægges på dansk, jf. dog stk. 3-5, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et fremmedsprog. Prøverne kan dog aflægges på svensk og norsk i stedet for dansk, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk.

Stk. 2. På uddannelser, der udbydes på dansk, skal man være indstillet på at skulle kunne læse svenske, norske og engelske tekster og at kunne deltage i undervisning på disse sprog.

Stk. 3. Der kan forekomme engelske ord og sætninger på engelsk i opgaveteksten, og opgaveteksten kan endvidere være vedlagt bilag på engelsk.

Stk. 4. Har undervisningen i et kursus været gennemført på et fremmedsprog, vil det fremgå af kursusbeskrivelsen, og prøven aflægges så på dette sprog, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et andet sprog. Studienævnet kan fravige denne regel.

Stk. 5. Studienævnet kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade studerende at aflægge en prøve på et fremmedsprog. Det gælder dog ikke, hvis det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk eller i et bestemt andet sprog.

Stk. 6. Ansøgninger efter stk. 5 skal indsendes til studiesekretariatet senest 1 måned inden prøvens afholdelse.

Stk. 7. Bestemmelserne vedrørende eksamenssprog gælder for såvel mundtlige som skriftlige prøveformer som for alle former for skriftlige opgavebesvarelser, der udarbejdes hjemme (seminarer, projekter m.v.) og som skal underkastes bedømmelse.

Forudsætninger for indstilling til en prøve: obligatoriske godkendelsesaktiviteter

§ 13. Ud over de i § 5 omhandlede prøver, der indgår i det samlede eksamensresultat, kan der i de enkelte kurser stilles krav om obligatoriske godkendelsesaktiviteter. Det vil sige, at der i forbindelse med undervisningen afleveres en eller flere skriftlige opgavebesvarelser og/eller udføres en eller flere mundtlige fremlæggelser eller andre obligatoriske aktiviteter. Det er en forudsætning, for at den studerende kan indstille sig til og deltage i den afsluttende prøve i kurset, at det fastsatte antal obligatoriske aktiviteter er afleveret/udført og godkendt af underviseren inden en fastsat frist. Der foretages en vurdering af den studerendes indsats; altså om opgaven er forsøgt løst/besvaret eller om aktiviteten er udført. En blank eller irrelevant aflevering tæller ikke som deltagelse i aktiviteten. Hvis den studerende ikke opfylder forudsætninger for at deltage i prøven, er der brugt et prøvforsøg, jf. § 14, stk. 6. De nærmere bestemmelser om aktiviteterernes antal, form og øvrige vilkår fremgår af kursusbeskrivelsen for det pågældende kursus.

Stk. 2. En studerende, der efter udløbet af den i stk. 1 fastsatte frist mangler at få godkendt én eller flere aktiviteter i forhold til det fastsatte krav til antal godkendte aktiviteter i kurset, har i et rimeligt omfang mulighed for at få udleveret en eller flere ekstra opgaver/deltage i en eller flere ekstra

aktiviteter inden den ordinære eksamen (1. prøveforsøg) i den afsluttende prøve i kurset, jf. dog stk. 3. Dette forudsætter dog, at den studerende har deltaget i alle stillede aktiviteter, medmindre det kan dokumenteres, at manglende aflevering/deltagelse skyldes sygdom eller lignende. Hvis det er nødvendigt af praktiske årsager, kan der være tale om en anden type aktivitet.

Stk. 3. I de kurser hvor der i løbet af undervisningen er stillet flere aktiviteter, end antallet af aktiviteter der kræves bedømt godkendt (x antal af y antal stillede aktiviteter skal være godkendt), har den studerende ikke mulighed for at få udleveret ekstra opgaver/deltage i ekstra aktiviteter forud for den ordinære eksamen i den afsluttende prøve i kurset, heller ikke ved sygdom eller lignende.

Stk. 4. En studerende, der forud for omprøven (2. prøveforsøg) i den afsluttende prøve i kurset stadig mangler at få godkendt én eller flere aktiviteter i forhold til det fastsatte krav til antal godkendte aktiviteter i kurset, har mulighed for at få udleveret ekstra opgaver/stillet ekstra aktiviteter i et rimeligt omfang forud for omprøven. Dette forudsætter dog, at den studerende har deltaget i alle stillede aktiviteter, medmindre det kan dokumenteres, at manglende aflevering/deltagelse skyldes sygdom eller lignende. De nærmere bestemmelser om form og øvrige vilkår fremgår af kursusbeskrivelsen for det pågældende kursus.

Stk. 5. En studerende, der skal deltage i en omprøve under en senere studieordning, er ikke omfattet af krav om obligatoriske aktiviteter, der evt. indføres på faget efter den første gang, den studerende var tilmeldt faget.

Til- og framelding til fag og prøver

§ 14. CBS tilmelder den studerende til de 60 ECTS, der ligger på det kommende studieår, og derudover foretages en semestervis tilmelding af evt. manglende fag fra tidligere studieår.

Stk. 2. De studerende tilmelder sig valgfag via Selvbetjeningen. Studerende, der ikke er tilmeldt obligatoriske fag og valgfag svarende til mindst 60 ECTS på et studieår, skal selv tilmelde sig valgfag, herunder sommerskolefag, svarende til de manglende ECTS i det kommende semester, således at den studerende i alt er tilmeldt mindst 60 ECTS i det kommende studieår.

Stk. 3. Hvis tilmeldingen efter stk. 1 er mere end 60 ECTS på den studerendes 2. studieår, kan den studerende framelde sig valgfag, således at den studerende i alt kun er tilmeldt 60 ECTS, eller den studerende kan søge om en individuel studieplan.

Stk. 4. Den studerende kan frameldes et eller flere fag eller fagelementer, hvis 1) den studerende er eliteidrætsudøver, eller hvis 2) der foreligger usædvanlige forhold, herunder funktionsnedsættelse, og hvis den studerende ikke vil være i stand til at opfylde tilmeldingskravet, eller hvis 3) den studerende er iværksætter, jf. § 18, eller hvis 4) den studerende er formand i frivillige organisationer under Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), og den studerende ikke vil være i stand til at opfylde tilmeldingskravet. Frister for indsendelse af dispensationsansøgninger fastsættes på studenterintranettet.

Stk. 5. Ved udvælgelse til valgfag anvendes lodtrækning blandt de studerende, der opfylder betingelserne for at kunne tage det pågældende valgfag, hvis der er flere ansøgere til faget, end der er pladser til rådighed. For visse valgfag sker udvælgelsen ikke ved lodtrækning, men i stedet på baggrund af en motiveret ansøgning; det vil fremgå af valgfagsudbuddet på cbs.dk.

Stk. 6. Den studerende er automatisk tilmeldt til prøven/prøverne, når den studerende er tilmeldt et fag eller fagelement, hvortil der er tilknyttet en eller flere prøver. Framelding kan ikke finde sted til

den ordinære prøve (1. prøveforsøg), og der er brugt et prøveforsøg, jf. § 27, stk. 1, medmindre der er dispenseret i medfør af stk. 7. Opfylder den studerende ikke de af universitetet fastsatte forudsætninger for at deltage i prøven, jf. § 13, stk. 1, er der brugt et prøveforsøg, jf. § 27, stk. 1, medmindre der er dispenseret i medfør af stk. 7.

Stk. 7. Universitetet kan dispensere fra reglerne i stk. 6, hvis 1) den studerende er eliteidrætsudøver, eller hvis 2) der foreligger usædvanlige forhold, herunder funktionsnedsættelse, hvis 3) den studerende er iværksætter, jf. § 18, eller hvis 4) den studerende er formand i en frivillig organisation under Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), jf. uddannelsesbekendtgørelsen. Frister for indsendelse af dispensationsansøgninger fastsættes på studenterintranettet.

Stk. 8. En studerende kan ikke blive afmeldt fra et obligatorisk eller konstituerende fag, efter at vedkommende har brugt et eller flere prøveforsøg i faget, jf. uddannelsesbekendtgørelsens § 12, stk. 1.

Stk. 9. Universitetet kan dispensere fra bindingen til obligatoriske eller konstituerende fag, jf. stk. 8, hvis der foreligger usædvanlige forhold. Spørgsmålet om studietidsforlængelse, studieegnethed og den studerendes ønsker til den faglige sammensætning af uddannelsen kan ikke indgå, i vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold. Endvidere forudsætter en dispensation, at det usædvanlige forhold er direkte knyttet til faget, og at forholdet over længere tid forhindrer den studerende i at gennemføre faget.

Stk. 10. En studerende kan ikke blive afmeldt fra et valgfag, efter at vedkommende har brugt et eller flere prøveforsøg i faget, jf. uddannelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 1.

Stk. 11. Universitetet kan dispensere fra stk. 10, hvis der foreligger usædvanlige forhold. Spørgsmålet om studietidsforlængelse, studieegnethed og den studerendes ønsker til den faglige sammensætning af uddannelsen kan ikke indgå, i vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold. Endvidere forudsætter en dispensation, at det usædvanlige forhold er direkte knyttet til valgfaget, og at forholdet over længere tid forhindrer den studerende i at gennemføre valgfaget.

Omprøve

§ 15. Den studerende tilmeldes automatisk til omprøven (2. og 3. prøveforsøg), når den pågældende prøve ikke er bestået. Den studerende kan foretage rettidig framelding fra en omprøve (2. og 3. prøveforsøg), jf. stk. 5. Dog er det ikke muligt at framelde sig 2. og 3. prøveforsøg for så vidt angår kandidatspecialet. Den studerende har brugt et prøveforsøg, jf. § 27, stk. 1, hvis den studerende ikke foretager rettidig framelding.

Stk. 2. På uddannelser, hvor der er to årlige eksamensterminer (semestereksamener), er studerende, der ikke har bestået den ordinære prøve, automatisk tilmeldt til omprøven (2. prøveforsøg) i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Stk. 3. På uddannelser, hvor der er flere eksamensterminer end i stk. 2, er studerende, der ikke har bestået den ordinære prøve, automatisk tilmeldt til omprøven (2. prøveforsøg), der afholdes snarest muligt, dog senest 6 måneder efter afholdelse af den ordinære prøve.

Stk. 4. Reglerne om automatisk tilmelding til omprøve (2. prøveforsøg) fraviges, hvis den studerende ikke gives mulighed for at opfylde de krav, som er fastsat i medfør af § 13, stk. 1 og 3, inden 2. prøveforsøg afholdes. Den studerende tilmeldes næstkommende prøveforsøg, hvilket typisk vil være den ordinære prøve det efterfølgende studieår.

Stk. 5. Fristen for at framelde sig til en omprøve er 1 måned før prøvens påbegyndelse. Studerende, der afventer en bedømmelse, er undtaget fra denne frist for så vidt angår omprøven i det pågældende fag.

Stk. 6. Om krav til dokumentation m.v. for så vidt angår sygdom under en prøve henvises til CBS' regler vedr. sygdom i forbindelse med en prøve. Vær opmærksom på dokumentationsfristen nævnt i reglerne.

Stk. 7. Omprøve afholdes efter samme læringsmål, som gælder for den ordinære prøve.

Stk. 8. Omprøve afholdes efter samme eksamensbestemmelser, som gælder for den ordinære prøve, medmindre:

1. der i eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve eksplicit er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende omprøven, eller
2. der er tale om en skriftlig stedprøve, hvor antallet af eksaminander til omprøven tilsiger, at denne mest hensigtsmæssigt kan afholdes som mundtlig prøve.

Stk. 9. Det er ikke muligt at fastsætte en anden prøveform for kandidatspecialet.

Studiestartsprøve

§ 16. Den studerende skal have bestået studiestartsprøven for at kunne fortsætte på uddannelsen. Forud for studiestartsprøven vil der være et online-kursus, der kan tages lige så mange gange, den studerende har brug for det. Studiestartsprøven og det dertilhørende online-kursus har til formål at give den studerende kendskab til akademisk redelighed og at give en indføring i kildehåndtering samt korrekt citering. For at bestå studiestartsprøven skal den studerende vise, at han eller hun har kendskab til reglerne for akademisk redelighed.

Stk. 2. Studiestartsprøven afholdes senest 2 måneder efter uddannelsens studiestart. Studiestartsprøven er en multiple choice test, og den studerende har 2 prøveforsøg til at bestå prøven. Omprøven afholdes senest 3 måneder efter uddannelsens studiestart og er ligeledes en multiple choice test.

Stk. 3. Den studerende er automatisk tilmeldt studiestartsprøven. Hvis den studerende ikke deltager i prøven, er prøven ikke bestået, og et eksamensforsøg brugt. Hvis studiestartsprøven ikke er bestået, har den studerende mulighed for at deltage i omprøven. Hvis den studerende ikke deltager i omprøven, er der brugt et eksamensforsøg. Såfremt studiestartsprøven ikke er bestået efter 2 forsøg, bringer universitetet den studerendes indskrivning til ophør.

Stk. 4. Universitetet kan dispensere fra stk. 1 og 2, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

Ekstraordinær omprøve og tilbud om ombedømmelse/omprøve

§ 17. Såfremt der foranstalles eller gives tilbud om ekstraordinær omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 30 (vedr. mangler ved prøven) eller gives tilbud om ombedømmelse/omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 38 eller § 41 (vedr. klage over prøven), gælder samme læringsmål som for den ordinære prøve.

Stk. 2. De i stk. 1 omtalte prøver kan afholdes efter samme eksamensbestemmelser, som gælder for omprøven, hvis der er tale om et tilbud om en ekstraordinær omprøve.

Iværksættere

§ 18. For at være iværksætter skal den studerende dokumentere enten at have selvstændig virksomhed, der har omsætning og indtægtsgivende aktiviteter, eller at være en del af et iværksættermiljø, f.eks. et universitets inkubator- og iværksættermiljøer samt regionale vækstmiljøer, jf. § 14, stk. 2, i uddannelsesbekendtgørelsen.

Stk. 2. Som iværksætter efter stk. 1 betragtes studerende, der har et registreret CVR-nr. i en nystartet, studierelevant virksomhed eller kan dokumentere, at de er optaget på et af de programmer, som udbydes af Copenhagen School of Entrepreneurship (CSE) eller tilsvarende. Den studerende skal følge det registrerede iværksætterprogram i henhold til programmets løbende krav.

Prøveformer

§ 19. Prøverne er tilrettelagt som individuelle prøver eller som gruppeprøver. Den konkrete prøveform, herunder om det er en individuel prøve, en gruppeprøve eller en kombination af disse, fremgår af kursusbeskrivelsen for den pågældende prøve, jf. links i § 5.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer og gives individuelle karakterer, jf. stk. 3 og 4.

Stk. 3. Ved en mundtlig gruppeprøve skal den enkelte studerende eksamineres på en sådan måde, at det sikres, at der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Stk. 4. Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, og som ikke følges op af en mundtlig eksamination, skal det fremgå af gruppebesvarelsen, hvilke dele af opgaven den enkelte studerende har skrevet, således at der kan foretages individuelle bedømmelser af de studerendes individuelle præstationer. Det skal både angives i indholdsfortegnelsen og ved indledningen til de dele af opgaven, som den enkelte studerende er ansvarlig for. Der skal angives studienumre, ikke navne. Indledning, problemformulering, metodeafsnit samt konklusion, herunder delkonklusioner, kan skrives i fællesskab. Hvis det inden for en bestemt opgavetype giver mening at andre relevante delelementer end de førnævnte skrives i fællesskab, skal det beskrives i eksamensbestemmelserne i kursusbeskrivelsen for faget.

Stk. 5. For gruppeprøver fastsættes i eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve, jf. stk. 1, bestemmelser om de af de nedenfor nævnte forhold, der er relevante for den pågældende prøveform:

- maksimalt antal deltagere i en gruppe
- den til den mundtlige prøve afsatte eksaminationstid, jf. stk. 3
- kravene til individualiseringen, jf. stk. 4.

Stk. 6. Hvis de studerende ved en prøve, der efter eksamensbestemmelserne afholdes som gruppeprøve, kan vælge i stedet at erlægge prøven som en individuel prøve, angives dette i kursusbeskrivelsen, jf. dog stk. 7. Hvor den pågældende prøve omfatter både en skriftlig og en mundtlig del, skal begge dele i så fald erlægges som individuel prøve.

Stk. 7. Den studerende kan vælge at udarbejde kandidatspecialet individuelt. Uanset om kandidatspecialet er udarbejdet i en gruppe, kan den studerende, hvor der er mundtligt forsvar, vælge at blive eksamineret individuelt.

Stk. 8. Ved mundtlige prøver på baggrund af skriftligt produkt gælder for alle variationer:

1. at aflevering af det skriftlige produkt er en forudsætning for at deltage i den mundtlige prøve,
2. at såvel det skriftlige produkt som den mundtlige præstation indgår i bedømmelses-grundlaget,
3. at bedømmelsen er en samlet vurdering (helhedsbedømmelse) af det skriftlige produkt og den individuelle mundtlige præstation.

Stk. 9. Hvis det skriftlige element er af beskedent omfang og kun danner grundlag for en bredere mundtlig eksamination i pensum (fx en mundtlig prøve på baggrund af en synopsis), vil det mundtlige element normalt vægte tungest ved bedømmelsen. Det skriftlige element vil normalt påvirke karakteren marginalt.

Stk. 10. Hvis den skriftlige del af en eksamen klart udgør den væsentligste arbejdsindsats og derfor er det element, der står centralt ved opfyldelsen af læringsmålene for eksamen (fx afsluttende skriftlige eksaminer med mundtligt forsvar), vil det skriftlige element normalt vægte tungest ved bedømmelsen. Det mundtlige element vil normalt påvirke karakteren marginalt.

Eksamensregler

§ 20. En studerende, der deltager i en prøve, har pligt til at gøre sig bekendt med og at overholde de bestemmelser, der er fastsat for den pågældende prøve, samt de generelle regler, som den pågældende prøve er omfattet af. Dette gælder navnlig:

- Eksamensbestemmelserne for prøven som fastsat i kursusbeskrivelsen, jf. links i § 5.
- *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler, jf. § 21, stk. 3.*
- *Regler for online mundtlige prøver.*
- *Regler for akademisk redelighed, jf. § 4 i CBS' Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger.*

Stk. 2. Lyd- og billedoptagelser under en prøve eller under voteringen er ikke tilladt, medmindre optagelserne indgår som en del af prøveforløbet. Optagelserne foretages da af universitetet.

Stk. 3. I eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve er det angivet, hvor mange sider opgavebesvarelsen højst må bestå af. Det gælder ved prøveformerne skriftlig hjemmeopgave og mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt. Følgende bestemmelser gælder desuden for de skriftlige produkter ved disse prøveformer:

1. Det maksimalt tilladte sideantal inkluderer ikke: forside, litteraturliste og evt. bilag. Bilagene indgår desuden ikke i bedømmelsen.
2. Siderne skal have en margen på mindst 3 cm i top og bund og mindst 2 cm i hver side. Fontstørrelsen skal være minimum 11 punkt.
3. Indholdsfortegnelsen, tabeller, figurer, illustrationer og lign. tæller ikke med i antallet af anslag, men berettiger ikke til at overskride det fastsatte maksimale sidetal.
4. Opgavens sider må i gennemsnit ikke indeholde mere end 2.275 anslag (inkl. mellemrum) pr. side.

Stk. 4. Ved digital aflevering erklærer den studerende, at opgavebesvarelsen overholder reglerne for akademisk redelighed, formkrav og omfang, gennem en digital forfattererklæring.

Stk. 5. Overtrædelse af bestemmelser og regler omfattet af stk. 1-2 sanktioneres efter bestemmelserne i CBS' Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger.

Stk. 6. Overtrædelse af de i stk. 3-4 nævnte formkrav eller formkrav fastsat i kraft af § 19, stk. 4, kan medføre en afvisning af opgavebesvarelsen, jf. § 22 i eksamensbekendtgørelsen. Hvis opgavebesvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et eksamensforsøg.

Hjælpemidler

§ 21. Hvilke hjælpemidler, der må medbringes ved skriftlige stedprøver, fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver.

Stk. 2. Medmindre andet fremgår af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, må der ikke medbringes hjælpemidler, hverken skriftlige eller tekniske, bortset fra simple skrive- og tegneredskaber.

Stk. 3. Hvor det af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, fremgår, at der må medbringes elektroniske hjælpemidler, gælder bestemmelserne i *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*.

Særlige prøvevilkår

§ 22. Studienævnet kan fravige de fastsatte eksamensbestemmelser for de enkelte prøver med henblik på at tillade særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med et andet modersmål end dansk og til studerende med tilsvarende vanskeligheder, når dette skønnes nødvendigt for at ligestille sådanne studerende med andre i prøvesituationen. Der er en forudsætning, at der med tilladelsen ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Stk. 2. Hvor det af målbeskrivelserne for en prøve fremgår, at der ved bedømmelsen af prøven også lægges vægt på den studerendes stave- og formuleringsevne, kan studienævnet dispensere herfra for studerende, der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse.

Stk. 3. Studerende, der ønsker tilladelse til at aflægge en prøve på særlige vilkår efter stk. 1, eller at få dispensation efter stk. 2, skal senest 2 måneder inden prøvens afholdelse indsende ansøgning herom til studiesekretariatet via dispensation.cbs.dk.

Afholdelse af virtuelle prøver og prøver i udlandet

§ 23. Universitetet kan afholde mundtlige prøver som virtuelle prøver.

Stk. 2. Studieleder træffer afgørelse om, hvorvidt en mundtlig stedprøve prøve grundet særlige omstændigheder skal afholdes virtuelt.

Stk. 3. Ved afholdelse af virtuelle prøver gælder CBS' regler om online mundtlige prøver.

§ 23a. Universitetet kan afholde en prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet, når det er begrundet i, at den studerende af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i en prøve i Danmark, og når den studerende og vedkommende prøvested er indforstået hermed. Afholdelse af danske prøver i udlandet skal finde sted efter eksamensbekendtgørelsens regler i øvrigt.

Stk. 2. Studieleder træffer afgørelse om hvorvidt prøven kan afholdes i udlandet og udpeger eller godkender personer, som skal forestå den praktiske afvikling af prøven i udlandet.

Stk. 3. Universitetet afholder de særlige udgifter, der er forbundet med prøvens afholdelse i udlandet.

Stk. 4. Ved afholdelse af prøver på danske repræsentationer i udlandet finder bekendtgørelse om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten anvendelse.

Stk. 5. Universitetet kan lade den studerende helt eller delvist betale de udgifter, som universitetet har afholdt i forbindelse med prøvens afholdelse. Det er en betingelse, at den studerende forud skriftligt har erklæret sig villig til at betale de pågældende udgifter på grundlag af et af universitetet meddelt skøn over beløbets forventede størrelse. Universitetet kan betinge prøvens afholdelse af, at beløbet forudbetales.

Stk. 6. For afholdelse af prøver i udlandet gælder betingelserne og bestemmelserne i CBS' retningslinjer for afholdelse af prøver i udlandet.

Bedømmelse

§ 24. Prøverne er enten interne eller eksterne:

- Interne prøver bedømmes af en eller flere undervisere (eksaminatorer) udpeget af universitetet blandt underviserne på universitetet eller ved andre universiteter med samme eller beslægtede uddannelser.
- Eksterne prøver bedømmes af eksaminator(erne) og én censor der er beskikket af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (ekstern censor).

Stk. 2. Det fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver, hvorvidt de er interne eller eksterne, jf. link i § 5.

Stk. 3. Ved bedømmelsen af prøverne gives bedømmelse efter bestemmelserne i karakterbekendtgørelsen.

Stk. 4. Bedømmelsen af obligatoriske godkendelsesopgaver eller undervisningsdeltagelse, jf. § 13, foretages af underviseren/underviserne ved den pågældende undervisning, og der anvendes bedømmelsen "Godkendt"/"Ikke godkendt".

Meddelelse af bedømmelse

§ 25. Ved prøver hvor bedømmelsen ikke meddeles umiddelbart efter prøvens afholdelse, skal bedømmelsen være offentliggjort senest 4 uger efter prøvens afholdelse, jf. dog stk. 2. I beregningen af de 4 uger indgår juli måned ikke.

Stk. 2. Ved bachelorprojekter, kandidatspecialer og masterprojekter skal bedømmelsen være meddelt senest 6 uger efter, at projektet/specialet er indleveret til bedømmelse.

Stk. 3. Studielederen kan fravige den i stk. 1-2 fastsatte frist, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Hvis bedømmelsen ikke kan gennemføres inden for den fastsatte frist, skal den studerende hurtigst muligt underrettes herom med en begrundelse herfor og oplysning om, hvornår bedømmelsen bliver meddelt.

Regler om beståkrav og prøveforsøg

§ 26. Hver prøve skal bestå for sig. For at bestå en prøve skal den studerende have opnået bedømmelsen 02 eller ”Bestået”.

Stk. 2. Hver prøve kan tages om for sig. Dog kan beståede prøver ikke tages om.

Stk. 3. Består en prøve af flere delprøver, er karakteren gennemsnittet af delkaraktererne afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen, jf. dog stk. 4. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 4. Hvis delkaraktererne tæller med forskellig vægt, er det angivet i prøveoversigten i § 5. I så fald er den samlede karakter summen af de enkelte karakterer, hver multipliceret med karakterens vægt, divideret med summen af vægtene og herefter afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 5. Er prøven opdelt i delprøver, kan hver delprøve tages om for sig. Dog kan beståede delprøver samt ikke-beståede delprøver, der indgår i beståede prøver, ikke tages om.

Stk. 6. Evt. krav om at der ved en eller flere delprøver skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen, fremgår af § 7. Hvis der ikke er fastsat sådanne regler i § 7, skal blot den samlede prøve bestå, hvorfor en delprøvekarakter på -3 eller 00 kan indgå i de endelige delkarakterer, såfremt udregningen af den samlede karakter efter stk. 4 resulterer i minimum 02.

Stk. 7. Når der er tale om et valgfag med delprøver, så er det beståreglerne for det konkrete valgfag, der gælder.

Stk. 8. Beregningen af det samlede karaktergennemsnit for uddannelsen sker på baggrund af de i prøveoversigten i § 5 angivne vægte.

Stk. 9. Ved fornyet deltagelse i prøver eller anden form for bedømmelse er den højest opnåede karakter gældende, jf. dog § 42 i eksamensbekendtgørelsen.

§ 27. En studerende har 3 prøveforsøg til at bestå en prøve, jf. dog stk. 2. Studienævnet kan tillade yderligere forsøg, hvis der foreligger usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

Stk. 2. Den studerende skal deltage i 3. prøveforsøg i et fag, der ikke længere udbydes, senest 16 måneder efter at undervisningen i faget er afsluttet.

Stk. 3. En studerende, der anden gang skal have sin undervisningsdeltagelse bedømt, kan forlange at aflægge prøve i stedet. Undervisningsdeltagelse, hvortil der er knyttet praktiske øvelser, kan dog ikke erstattes af en prøve.

Eksamensbevis

§ 28. CBS udsteder eksamensbevis for gennemført uddannelse i overensstemmelse med kravene hertil i eksamensbekendtgørelsens § 51. Beviset skal være afsendt til den færdiguddannede senest 2 måneder efter, at bedømmelsen af den afsluttende prøve er meddelt. I beregningen af de 2 måneder indgår juli måned ikke.

Stk. 2. Studerende, der forlader uddannelsen uden at have gennemført denne, har ret til at få dokumentation for de beståede dele af uddannelsen med angivelse af ECTS-point.

Orlov

§ 29. En studerende kan få orlov fra uddannelsen begrundet i personlige forhold. Om de nærmere regler for at få orlov samt de bestemmelser, der gælder for studerende på orlov, henvises til *Regler om orlov for studerende ved bachelor- og kandidatuddannelser på CBS*.

Studieordning

§ 30. Studieordningen og diverse regelsæt, der henvises til i denne studieordning, er tilgængelige på CBS' hjemmeside, nærmere bestemt på hhv. studieordninger.cbs.dk og [iden studieadministrative regelsamling \(SAR\)](#).

Dispensation fra studieordningen

§ 31. Universitetet kan, hvis der foreligger usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af universitetet.

Stk. 2. Dispensation fra studieordningen, der forudsætter dispensation fra en bekendtgørelse, kan indbringes for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen.

Merit

§ 32. Beståede uddannelseselementer i uddannelsen ved et andet universitet ækvivalerer tilsvarende uddannelseselementer omfattet af denne studieordning.

Stk. 2. Studienævnet kan godkende, at beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning.

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en faglig vurdering.

§ 33. Studerende, der som en del af uddannelsen ønsker at gennemføre uddannelseselementer ved et andet universitet eller anden videregående uddannelsesinstitution i Danmark eller i udlandet, kan ansøge studienævnet om forhåndsmerit for planlagte uddannelseselementer.

Stk. 2. Godkendelse af forhåndsmerit efter stk. 1 kan kun gives, hvis den studerende i forbindelse med ansøgningen om forhåndsmerit forpligter sig til, når de forhåndsmeriterede uddannelseselementer er gennemført, at fremsende den fornødne dokumentation for, hvorvidt uddannelseselementerne er bestået eller ikke bestået, til hjemuniversitetet. Desuden skal den studerende give sit samtykke til, at hjemuniversitetet kan indhente de nødvendige oplysninger hos værtsinstitutionen, hvis den studerende ikke selv kan fremskaffe dokumentationen.

Stk. 3. Når der foreligger dokumentation for, at de forhåndsmeriterede uddannelseselementer er beståede, godkender hjemuniversitetet administrativt, at disse meriteres ind i uddannelsen ved universitetet.

Stk. 4. Efter forslag fra den studerende kan universitetet i de tilfælde, hvor de forhåndsmeriterede uddannelseselementer f.eks. ikke udbydes, foretage ændringer i forhåndsmeritten efter stk. 1. Den studerende har ansvaret for og initiativpligten til at sammensætte forslag til studieplan. Universitetet yder faglig støtte, hvis den studerende efterspørger dette. Studienævnsformanden kan i særlige tilfælde godkende ændringer i studienævnets afgørelser om forhåndsmerit.

Stk. 5. Afgørelser efter stk. 1 og 4 træffes på grundlag af en faglig vurdering.

Stk. 6. Et kandidatspeciale, der danner grundlag for en betegnelse i én kandidatuddannelse, kan ikke meritoverføres til en ny betegnelse i en anden kandidatuddannelse.

§ 34. Uddannelseselementer, der ønskes overført fra andre uddannelser, overføres med udgangspunkt i den normerede studiebelastning angivet i ECTS-point fastsat i vedkommende studieordning. Der kan, af hensyn til uddannelsens opbygning, forekomme afvigelser mellem det ækvivalerende antal ECTS-point og det reelt overførte, idet uddannelsens samlede ECTS-point skal resultere i det i § 1, stk. 1, angivne antal ECTS-point.

Stk. 2. Hvis det pågældende uddannelseselement er bedømt efter 7-trins-skalaen eller 13-skalaen ved den uddannelsesinstitution, hvor prøven er aflagt, og hvis det ækvivalerer eller træder i stedet for et uddannelseselement, der efter eksamensbestemmelserne i denne studieordning bedømmes efter 7-trins-skalaen, overføres karakteren, der, hvis den er givet efter 13-skalaen, konverteres til 7-trins-skalaen. I alle andre tilfælde overføres bedømmelsen som ”Bestået”. Ved overførsel som ”Bestået” indgår den pågældende prøve ikke i beregningen af karaktergennemsnittet.

§ 35. Ansøgning om merit eller forhåndsmerit indsendes til studienævnet via merit.cbs.dk. Se vejledning om ansøgning om merit på studenterintranettet.

Stk. 2. Vedrørende klager over meritafgørelser, se kapitel 3.

Kapitel 3: Klager

Klager over prøver m.v.

§ 36. En studerende har adgang til at indgive klage over prøver og anden bedømmelse. Om de nærmere regler for at indgive en begrundet klage, herunder de fastsatte tidsfrister, henvises til reglerne i kapitel 9 i eksamensbekendtgørelsen og til vejledningen herom på studenterintranettet.

Klager over afgørelser vedrørende merit

§ 37. Klager over studienævnets afgørelser af, om allerede beståede danske uddannelseselementer kan erstatte dele af uddannelsen (merit) samt klager over studienævnets afgørelser af, om planlagte danske eller udenlandske uddannelseskvalifikationer kan erstatte dele af uddannelsen (forhåndsmerit), kan indbringes for et ankenævn for meritafgørelser, jf. bekendtgørelse nr. 1517 af 16. december 2013 om ankenævn for afgørelser om merit i universitetsuddannelser (meritankenævnsbekendtgørelsen).

Stk. 2. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til Ankenævnet for meritafgørelser, men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS har mulighed for at behandle ansøgningen igen. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender CBS klagen til Ankenævnet for meritafgørelser ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til at kommentere udtalelsen, inden for en frist på 1 uge. Evt. kommentarer medsendes til nævnet. Ankenævnet for meritafgørelser træffer den endelige administrative afgørelse.

§ 38. Klager over studienævnets afgørelser af, om allerede beståede udenlandske uddannelseskvalifikationer kan erstatte dele af uddannelsen (merit), kan indbringes for Kvalifikationsnævnet, jf. lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.

Stk. 2. Fristen for indgivelse af klage er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til Kvalifikationsnævnet, men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS har mulighed for at behandle ansøgningen igen. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender CBS klagen til Kvalifikationsnævnet ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til at kommentere udtalelsen, inden for en frist på 1 uge. Evt. kommentarer medsendes til nævnet. Kvalifikationsnævnet træffer den endelige administrative afgørelse.

Klager over andre afgørelser

§ 39. Klager over studienævnets eller studielederens afgørelser i henhold til denne studieordning indgives til rektor for CBS. Fristen for indgivelse af klager er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. CBS' afgørelse i henhold til stk. 1 kan af klageren indbringes for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til styrelsen men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS videresender klagen til styrelsen – ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til inden for en frist af mindst en uge at kommentere denne udtalelse. Klagerens eventuelle kommentarer medsendes til styrelsen.

Stk. 3. Der henvises i øvrigt til CBS' Retningslinjer vedrørende studerendes adgang til at klage over studienævns, studielederes og studieadministrationens afgørelser.

Klager over undervisning m.v.

§ 40. Klager over undervisning, vejledning eller andre forhold vedrørende tilrettelæggelse af uddannelsen kan indbringes for studienævnet.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 41. Nærværende studieordning gælder for studerende, der påbegynder uddannelsen pr. 1. september 2022 eller senere.

Stk. 2. 2021-studieordningen ophæves pr. 1. september 2022.

§ 42. Studerende, der er påbegyndt uddannelsen efter 2021-studieordningen, eller som i medfør af overgangsbestemmelserne deri er overført til 2021-studieordningen, overføres til nærværende studieordning, således at denne får virkning for den resterende del af uddannelsen.

Appendix

Kompetenceprofil for Cand.merc.(psyk.) - kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi og psykologi

Det overordnede kompetencemål for cand.merc.(psyk.) er, at give de studerende en forståelse for innovations- og forandringsprocesser i organisationer, og en evne til at facilitere og lede disse processer. Såvel praktisk som analytisk vil en færdiguddannet cand.merc.(psyk.) kunne intervenere i komplekse organisatoriske og markeds-mæssige processer med henblik på at skabe ny værdi. Uddannelsens kernefag sigter imod at opøve evnen til at indtage en række nøgleroller indenfor organisatorisk forandring og innovation.

Innovation og forandring er i højsæde hos både offentlige organisationer og private virksomheder. Ofte besværliggøres eller udebliver værdiskabelsen af disse processer blandt andet grundet institutionel træghed og sociale konflikter. Netop derfor er kompetencer til at facilitere innovative værdiskabelsesprocesser og omstille organisationer til at realisere disse potentialer gennem handlingsorienterede forandringsprojekter af stor relevans. Kompetencerne udformes i spændingsfeltet mellem fagdisciplinerne økonomi, psykologi og organisering, og tilfører den studerende evnen til at tænke på tværs af flere faglige felter.

CM(psyk.) har særlig fokus på 'Innovativ værdiskabelse' og 'Forandringsprocesser':

”Innovativ værdiskabelse”

Innovativ værdiskabelse (N7) er en kernekompetence i de fleste typer organisationer – hvad enten det drejer sig om den videnstunge offentlige eller private organisation, den store industrivirksomhed eller den entreprenante opstartsvirksomhed. Kompetencer indenfor innovativ værdiskabelse opnås igennem viden om, og erfaring med håndtering af, organisatoriske processer og rammer der sikrer at nye og brugbare produkter kan identificeres, samskaves og udvikles, samt overføres til nye områder. Økonomisk værdi skabes både af og for mennesker, og derfor har uddannelsen særligt fokus på områder hvor psykologien inddrages i økonomisk teori, for at skabe en adfærdsøkonomisk funderet forståelse for menneskelige beslutninger. Kompetencer i innovativ værdiskabelse opnås i arbejdet med tre fag: Adfærdsøkonomi, Organisatorisk Kreativitet og Innovation, samt Eksperimentel Metode.

Organisatoriske forandringsprocesser er ofte komplekse (N2) og dilemmafyldte. Der er derfor brug for forandringsagenter, der kan analysere organisatoriske forandringsproblemstillinger, og som har kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre forskellige typer af udviklingsforløb i organisationer. Kompetencer indenfor forandringsprocesser opnås i arbejdet med fire fag:

Forandringer i organisationer, Organisationsudvikling i praksis, Strategi og lederskab, samt Projektledelse.

Undervisningen på uddannelsen er fokuseret på at sikre en praksisnær og handlingsorienteret tilgang til læring. Dette foregår for eksempel igennem intensive workshops med fokus på løsninger på komplekse organisatoriske problemstillinger i tæt samarbejde med virksomheder samt langstrakte projektsamarbejder med case-virksomheder. De studerende samarbejder i teams om at udvikle projektopgaver, og formidle læringen derfra til virksomheder.

Efter endt uddannelse skal den studerende vide/kunne:

”Innovativ værdiskabelse”

- Lede innovativ værdiskabelse (N1, N9), i ofte usikre og dynamiske organisatoriske kontekster. Den studerende har forståelse for psykologisk teori bag kreativitet og innovation, samt kompetence til at igangsætte, lede, gennemføre, og evaluere organisatoriske kreativitets- og innovationsprocesser.
- Analysere og organisere i forhold til medarbejderes og forbrugeres beslutningsadfærd (N2), som ofte ikke er entydigt rationelle, men snarere suboptimale og situationsbetingede.
- Kritisk (N6) anvende metoder til at håndtere komplekse og flertydige kvantitative data, som kvalificeret grundlag for beslutninger om innovative og adfærdsøkonomiske tiltag.
-
- Have dyb faglig indsigt som baggrund for at facilitere og implementere forskellige former for forandring i organisationer. Den studerende har forståelse for årsager til forandringer, f.eks. fusioner og downsizing, samt lederens udfordringer i arbejdet med at implementere forandringsprocesser, f.eks. modstand mod forandring.
- Udvide konsultative færdigheder i at identificere, analysere og intervenere på en konkret organisatorisk forandringsproblematik.
- Udvide dyb faglig forståelse for, og evne til kritisk at reflektere over, strategi og ledelse i organisatorisk praksis.
- Identificere, analysere og foreslå konstruktiv handling i organisatoriske forandringsprojekter (N4), samt planlægge og designe interventioner dertil, og gennemføre disse, ved hjælp af et bredt repertoire af relevante metoder og værktøjer.